

In gevallen waarin vrijheidsstraf of een geldboete van meer dan f 200 opgelegd of gevorderd was, kon hoger beroep ingesteld worden bij een bijzondere Kamer van het Haagse gerechtshof, het vredegerechtshof. Dit vredegerechtshof deed in laatste instantie uitspraak; beroep op de Hoge Raad werd niet toegestaan. Erger nog: alle politieke misdrijven die door de procureur-generaal bij het vredegerechtshof (van Genechten dus) van voldoende belang geacht werden, konden door hem met passeren van de vrederechters onmiddellijk aanhangig gemaakt worden bij het vredegerechtshof – daaronder vielen ook de incidenten die zich in de meidagen van '40 voorgedaan hadden. Was dan al niet in een aantal van die gevallen vonnis gewezen en waren die vonnissen niet in kracht van gewijsde gegaan? Inderdaad, maar ook daar was een oplossing voor gevonden:

'Is een strafzaak welke . . . tot de kennisneming van de vrederechter zou behoren, vóór de inwerkingtreding van dit besluit beëindigd door een uitspraak, in kracht van gewijsde gegaan, dan kan het vredegerechtshof op vordering van de procureur-generaal de zaak opnieuw behandelen' –

anders gezegd: van Genechten kon eisen (en zijn eis zou natuurlijk ingewilligd worden) dat gehandeld werd dwars tegen een van de grondbeginselen van de strafrechtspraak in hetwelk inhield ('*ne bis in idem*') dat een zaak, indien het desbetreffend vonnis in kracht van gewijsde gegaan was, niet *opnieuw* berecht mocht worden. Natuurlijk, revisie van vonnissen was ook vroeger mogelijk, maar alleen in het licht van nieuwe feiten of nieuwe omstandigheden – wat van Genechten begeerde was, vastgestelde feiten en vastgestelde omstandigheden *opnieuw* te berechten, en dan met toepassing van nationaal-socialistische normen. De Nederlandse rechterlijke macht werd voor het door de vrederechtspraak bestreken terrein dus niet alleen voor de toekomst buiten spel gezet, maar haar finaal vastgestelde uitspraken in de meest belangrijke zaken (en daar had van Genechten het op gemunt) konden door het vredegerechtshof opgeheven worden. Niet Schrieke of Hooykaas had dat bedacht – de opneming van het desbetreffende artikel was, in een laat stadium, een eis geweest van het *Reichskommissariat*; wij nemen aan dat van Genechtens drijven daar niet vreemd aan is geweest.

Binnen de rechterlijke macht ontstond grote deining. De Strafkamer van de Hoge Raad protesteerde en in oktober '41 werd bij Schrieke een adres ingediend dat niet alleen door alle overige leden van de Hoge Raad ondertekend was maar ook door een groot aantal andere leden van de rechterlijke macht. Die rechterlijke macht omvatte, de Hoge Raad uitgezonderd, in totaal (rechters, ambtenaren van het Openbaar Ministerie en griffiers, de